

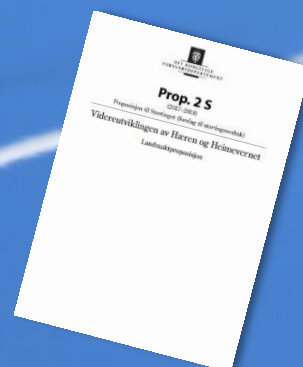
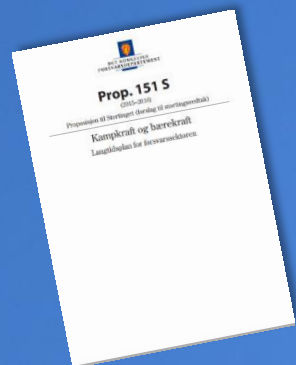
Forsvarsdepartementet

Perspektivplan materiell og Framtidige anskaffelser til forsvarssektoren (FAF)

Egil Bolæren-Hansen
Avdeling for forsvarspolitik og langtidsplanlegging

Langtidsplanen

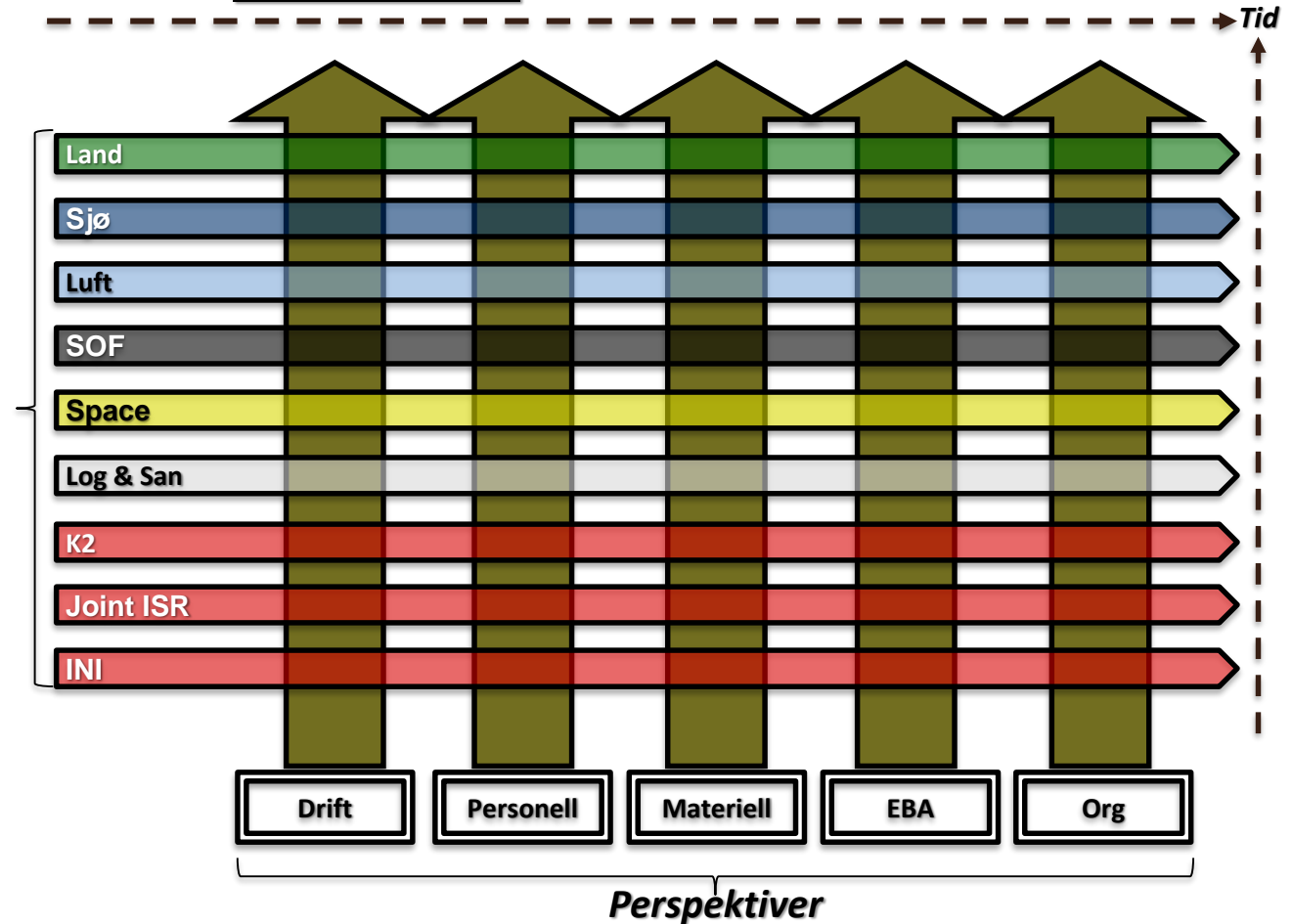
Strukturutvikling

Produkt:

- Sektorens plan- og utviklingsgrunnlag
- Langsiktig og kontinuerlig perspektiv – går ut over fireårsperioden
- Sikrer sporbarhet og etterrettelighet i planlegging og planbeslutninger
- Peker på kortsiktige og langsiktige utfordringer som må håndteres

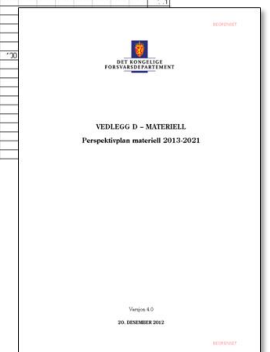
Prosess:

Perspektivplan materiell (PPM)

- Sikre at materiellutviklingen er i tråd med utviklingen av forsvarssektorens totale struktur slik den er besluttet av Stortinget.
- Planen er en del av den helhetlige strukturutviklingsplanen (SUP).
- Ivareta planleggingen for anskaffelser og utvikling av forsvarssektorens materiell i et kort (ca. 4 år), mellomlangt (ca. 8 år) og langt (ca. 20 år) perspektiv.
- Legge til rette for konkret investeringsplanlegging og beslutninger om anskaffelser.
- Det langsiktige perspektivet er vesentlig da en rekke materiellkategorier har en levetid på langt ut over 20 år.

Sjett år PPM 2013		Prosjekt nr.		Godkjenningsstatus		År																			
Program	Spesystemer	Område	Prosjekt nr.	Godkjenningsstatus	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Totalt	
			2188	Suppleringsoppfølging Link 11	GP																			1	1
			3010	Utdelingen C10. Midlertidig løsningsprogram for programmerbar armering	GP	2	2	3	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
			3044	Ordnert taleband til trykkløst tryk	GP																				
			3047	Prosjekt for oppgradering	GP	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
			3048	Erstatning Nord-øst-øst-øst	MP																				
			3051	Utdelingen C10. Midlertidig løsningsprogram for programmerbar armering	GP	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
			6003	Tattisk sjømat M/V	PP	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
			6004	EPF 18 Sjøforsvar	PP																				
			6005	Utdelingen C10. Midlertidig løsningsprogram for programmerbar armering	GP	2	2	3	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
			6006	Ny Mastekilde (M-DC)	GP	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
			6007	Ny navigasjonsutrustning (N-DC)	GP	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
			6008	Oppgradering GPS Sjøforsvar	GP	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
			6009	Utdelingen C10. Midlertidig løsningsprogram for programmerbar armering	GP	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
			6010	Utdelingen C10. Midlertidig løsningsprogram for programmerbar armering	GP	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
			6011	Utdelingen C10. Midlertidig løsningsprogram for programmerbar armering	GP	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
			6012	Utdelingen C10. Midlertidig løsningsprogram for programmerbar armering	GP	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
			6013	Utdelingen C10. Midlertidig løsningsprogram for programmerbar armering	GP	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
			6014	Utdelingen C10. Midlertidig løsningsprogram for programmerbar armering	GP	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
			6015	Utdelingen C10. Midlertidig løsningsprogram for programmerbar armering	GP	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
			6016	Utdelingen C10. Midlertidig løsningsprogram for programmerbar armering	GP	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
			6017	Utdelingen C10. Midlertidig løsningsprogram for programmerbar armering	GP	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
			6018	Utdelingen C10. Midlertidig løsningsprogram for programmerbar armering	GP	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
			6019	Utdelingen C10. Midlertidig løsningsprogram for programmerbar armering	GP	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
			6020	Utdelingen C10. Midlertidig løsningsprogram for programmerbar armering	GP	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Prioriteringer fra Prop. 151 S (2015-2016)

«Økte bevilgninger og frigjøring av ressurser internt skal **for det første sikre at det identifiserte etterslepet som har bygget seg opp over tid hentes inn**, slik at tilgjengelighet og utholdenhet økes. Videre skal **økte ressurser sikre at Forsvarets kapasiteter er øvet, trent og bemannet** slik at de kan benyttes til oppgavene de er tiltenkt når det er behov for dem. For det tredje foreslår regjeringen å **investere i fremtidsrettede, strategiske kapasiteter**, for blant annet å opprettholde situasjonsforståelsen og kontrollen i nordområdene.»

«Regjeringen **prioriterer anskaffelsen av strategiske kapasiteter**. Kapasiteter som **ubåter, maritime overvåkingsfly og F-35 kampfly** er viktige bidrag til Forsvarets avskrekkende evne og til NATOs kollektive forsvarsevne. **Reduksjoner på noen utvalgte områder** gir muligheten for å satse på nye, moderne og slagkraftige systemer, samtidig som det bidrar til at viktige eksisterende kapasiteter styrkes og får økt tilgjengelighet og utholdenhet. Norges evne til å etablere **nasjonal og alliert situasjonsforståelse i nord prioriteres** gjennom en styrking av flere kapasiteter som bidrar i en slik sammenheng.»

«Fornyelsen av og moderniseringstakten i forsvarsstrukturen er nødvendig for å opprettholde en relevant operativ evne, og vil videreføres og styrkes ytterligere fra 2019 og fremover. Regjeringen vil anskaffe kapasiteter som understøtter de sikkerhets- og forsvarspolitiske prioriteringene. Nye, moderne våpensystemer har erfaringsmessig høyere driftskostnader enn systemene de erstatter. Dette gjelder til tross for at de ofte er mindre personellkrevende og at ytelsesbasert logistikk i større grad anvendes, der leverandøren forestår en stor del av etterforsyning og vedlikehold. **Anskaffelsene må vurderes samlet ut fra operativ effekt, langsiktig bærekraft og gjennomføringsevne på kort og lang sikt. Det krever god og langsiktig planlegging.** Her finnes det også et vanskelig motsetningsforhold. Mens trusselbildet kan skifte raskt, er endringer av Forsvarets struktur og anskaffelser av nytt materiell både kostbart og tidkrevende. Dette må det tas hensyn til når det skal investeres i nye kapasiteter.»

«For å kunne bidra til en **effektiv bruk av samfunnets ressurser**, og **sikre bredden av kapasiteter** i Forsvaret, er det avgjørende å ha en **nøktern tilnærming** til det materiellet som skal anskaffes. For å ivareta dette er det særlig **tre prinsipper** som skal vurderes:»

«For det første skal en nøktern **«godt nok»-tilnærming** legges til grunn ved kravsetting av nye materiellsystemer...»

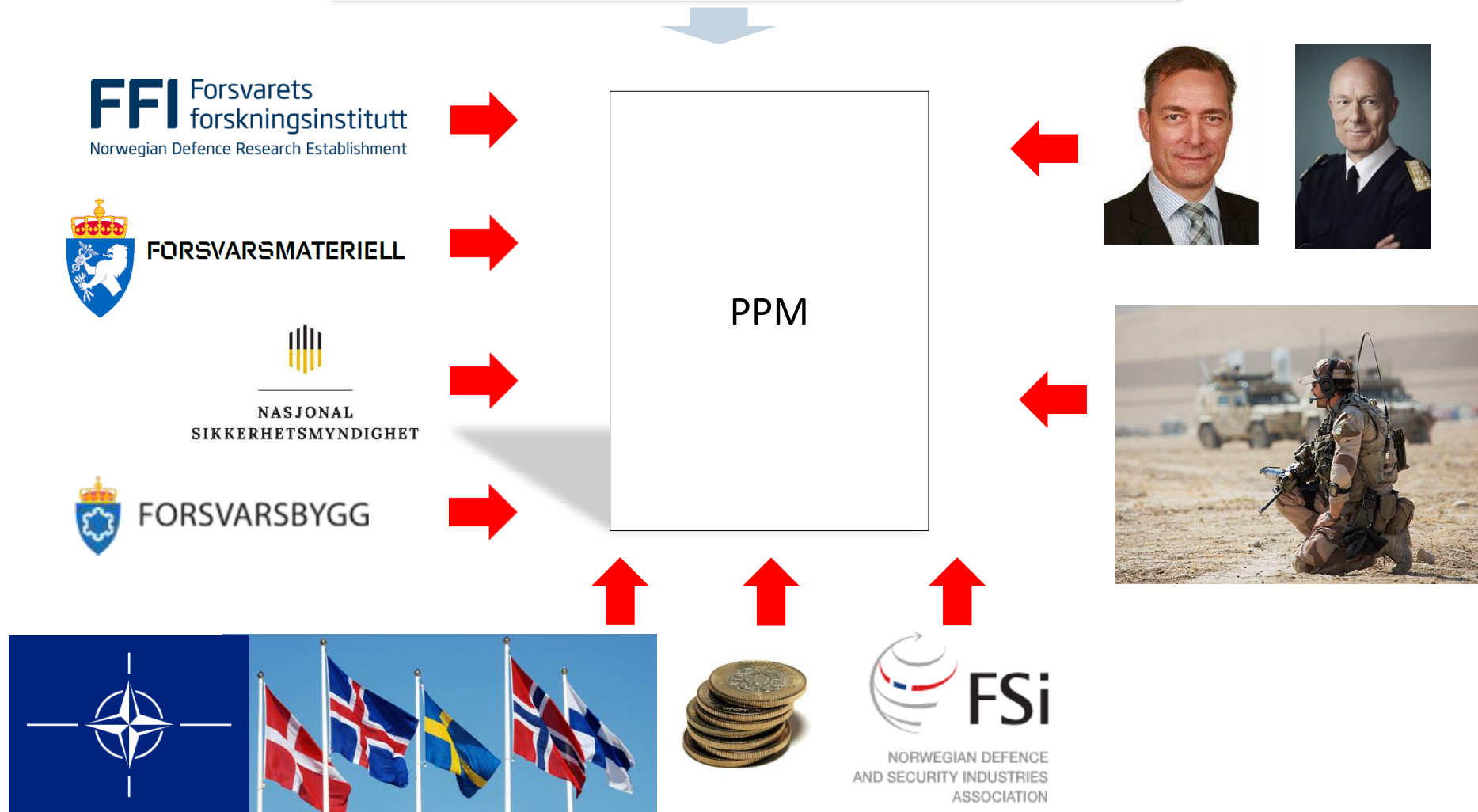
«Videre skal det i alle investeringsprosjekter **vurderes mulighet for å anskaffe brukt materiell og/eller tilgjengelig overskuddsmateriell.**»

«Der det er hensiktsmessig og tjener norske interesser, skal det søkes å etablere **flernasjonalt samarbeid med allierte og partnere...**»

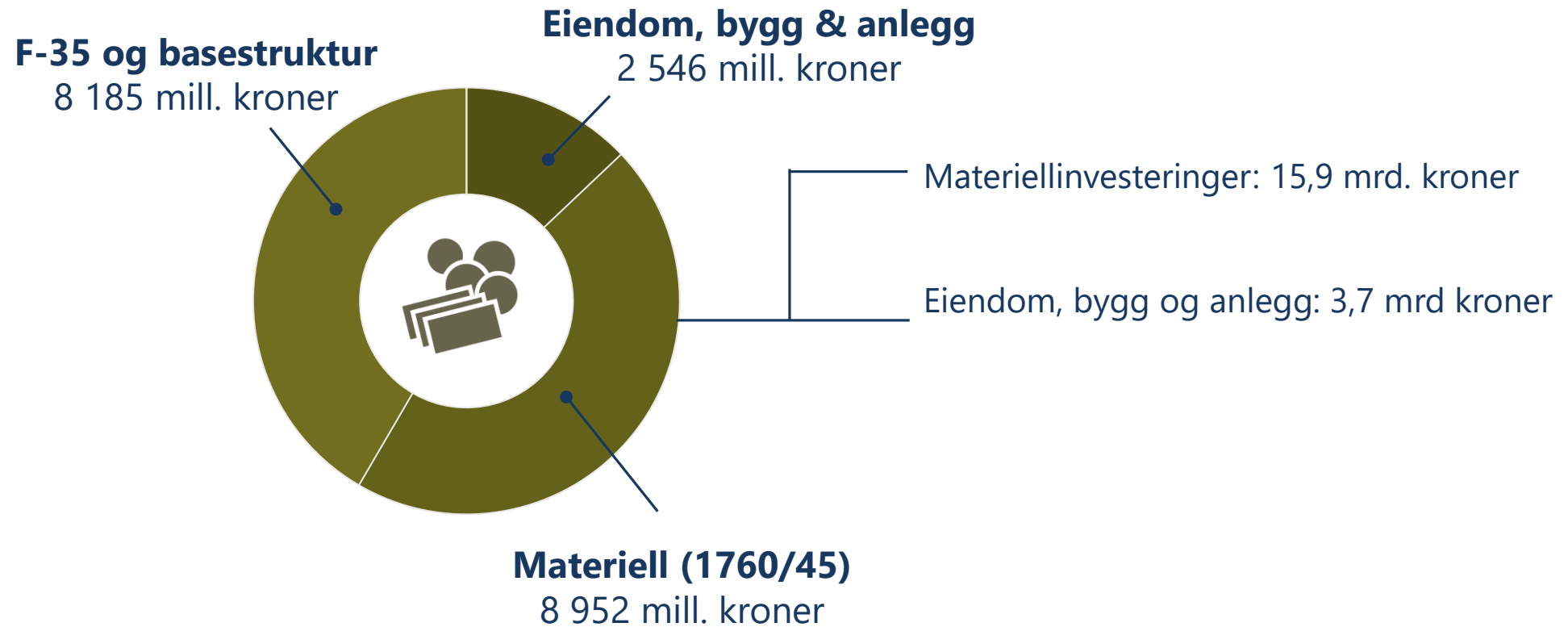

Hvem påvirker PPM ?

Prop. 151 S (2015-2016) Langtidsplanen for forsvarssektoren

Materiell- og infrastrukturinvesteringer – rammer 2019

Noen store prosjekter ...

Godkjente prosjekter

P2513 Logistikk- og støttefartøy
I produksjon - leveranse 2018.
(P50 = 1.730 mill. kroner)

P5436 Kampvogner til Hæren
Leveranse pågår – ferdig innen 2019.
(P50 = 8.430 mill. kroner)

P7660 Enhetshelikopter til Forsvaret
Leveranse pågår - ferdig 2020.
(P50 = 6.990 mill. kroner)

P2047 Videreføring av MPA- og ISR-kapasitet
Leveranser 2022-2023.
(P50 = 8.990 mill. kroner)

Nye kampfly
I produksjon – siste fly planlagt levert 2024.

P5447 155mm Artillerisystem
Første levering Q4/2019.
(P50 = 2.416 mill. kroner)

P6615 Nye kystvaktfartøyer
Leveranser planlagt 2022-2025.
(P50 = 6.556 mill. kroner)

P6346 Nye ubåter
Leveranser fra 2025 fram til 2030.
(P50 = 36.516 mill. kroner)

Planlagte prosjekter

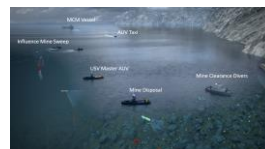
P2078 Sensorer for militær luftromsovervåking
(Anslag= 2.500-4.000 mill. kroner
Tid: 2021-2028)

P8043 Taktisk ledelsessystem for landdomenet
(Anslag = 2.500-4.500 mill. kroner
Tid: 2022 – 2029)

P9360 Stridsvognkapasitet til Hæren
(Anslag = 4.000-8.000 mill. kroner
Tid: 2025-2028)

P6359 Fremtidig maritim minemottilskapskapabilitet
(Anslag= 1.500-3.000 mill. kroner
Tid: 2022-2026)

P6727 Langtrekkende luftvern (områdeluftvern)
(Kost = 3.000-5.000 mill. kroner
Tid: 2022-2026)

P6096 MLU Fregatt
(Anslag= 4.000-6.000 mill. kroner
Tid: 2024-2030)

Framtidige anskaffelser til forsvarssektoren (FAF) 2019-2026

Norsk forsvarsindustri har en viktig rolle i utviklingen av Forsvarets kapasiteter. Dette omfatter blant annet anskaffelse og vedlikehold av militært utstyr, samt levering av tjenester.

Inneholder beskrivelser av om lag 100 mulige og planlagte prosjekter. Økt fra 35 prosjekter i FAF 2015-2023.

Viktig å understreke at så lenge et prosjekt befinner seg i porteføljen av mulige og planlagte prosjekter vil det alltid være knyttet en viss usikkerhet til om prosjektet vil bli gjennomført.

FAF ble utgitt første gang 16. mars 2009. FAF oppdateres årlig, og FAF 2019–2026 bygger videre på forrige utgave.

Forsvarssektorens materiellinvesteringer er underlagt et beslutnings- og godkjenningsregime som inkluderer regjeringen og Stortinget.

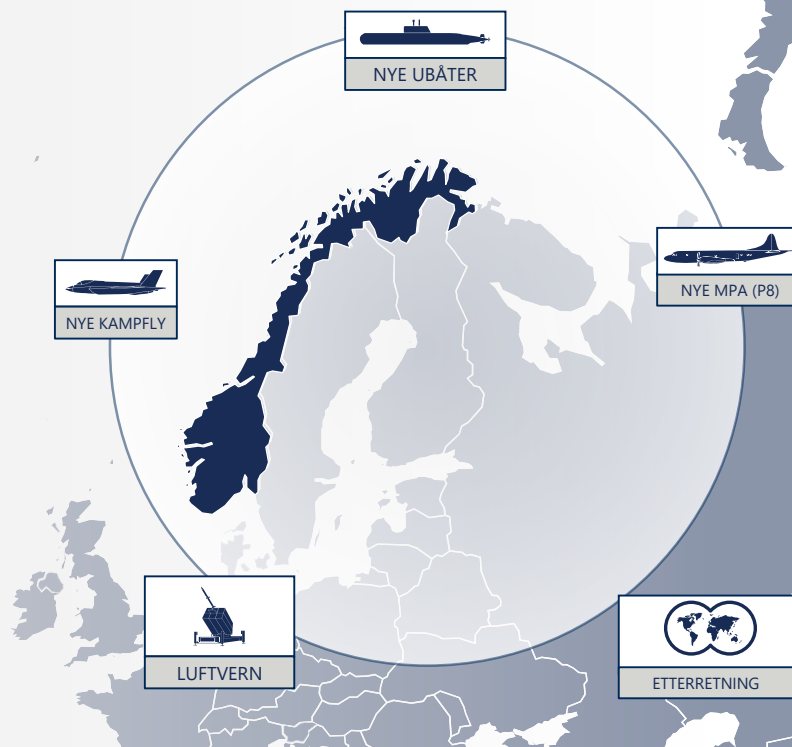
Store endringer og dynamikk i den sikkerhetspolitiske situasjonen er en av faktorene som kan gi behov for endrede prioriteringer.

Hensikten er å gi industrien tidlig innsikt i mulige materiellinvesteringer og slik bidra til å videreutvikle norsk industris evne til å understøtte forsvarssektorens materiellbehov.

Ved å gjøre brukeren av FAF 2019 – 2026 oppmerksom på denne usikkerheten, tar FD viktige forbehold både med hensyn til hvorvidt det enkelte prosjekt vil bli godkjent og med hensyn til prosjektets endelige innhold og omfang.

Framtidige anskaffelser – det store bildet

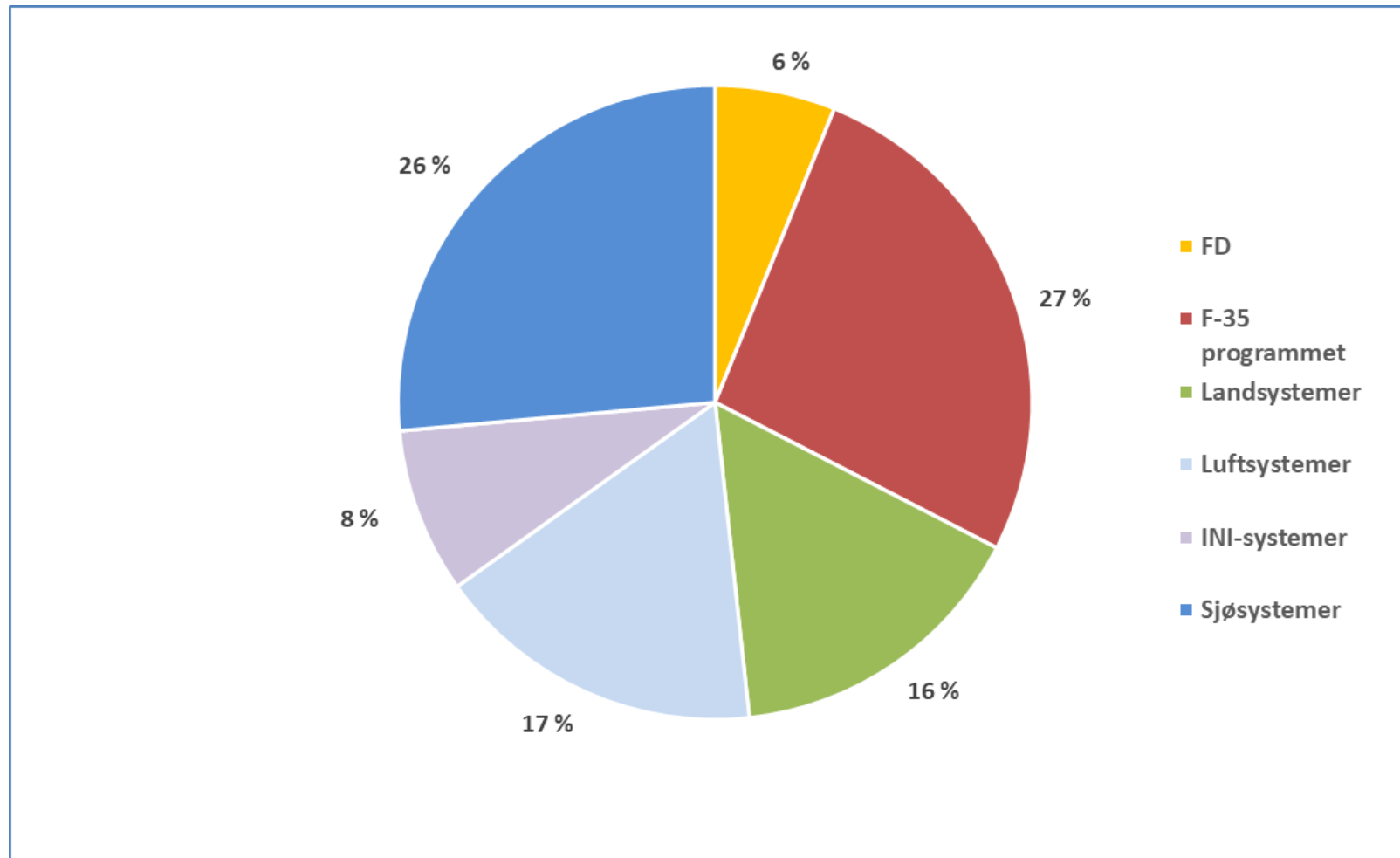
NYE SATSINGER..

- ✓ Fremskaffelsene skal først sikre at pågående prosjekter ferdigstilles for å sikre at tilgjengelighet og utholdenhet økes.
- ✓ Deretter skal det investeres i strategiske kapasiteter, for blant annet å opprettholde situasjonsforståelse og kontroll.
- ✓ Reduksjoner på noen utvalgte områder gir muligheten for å satse på nye, moderne og slagkraftige systemer, samtidig som det bidrar til at viktige eksisterende kapasiteter styrkes og får økt tilgjengelighet og utholdenhet.
- ✓ Investeringsplanen skal bidra til å øke evnen til situasjonsforståelse i nord.

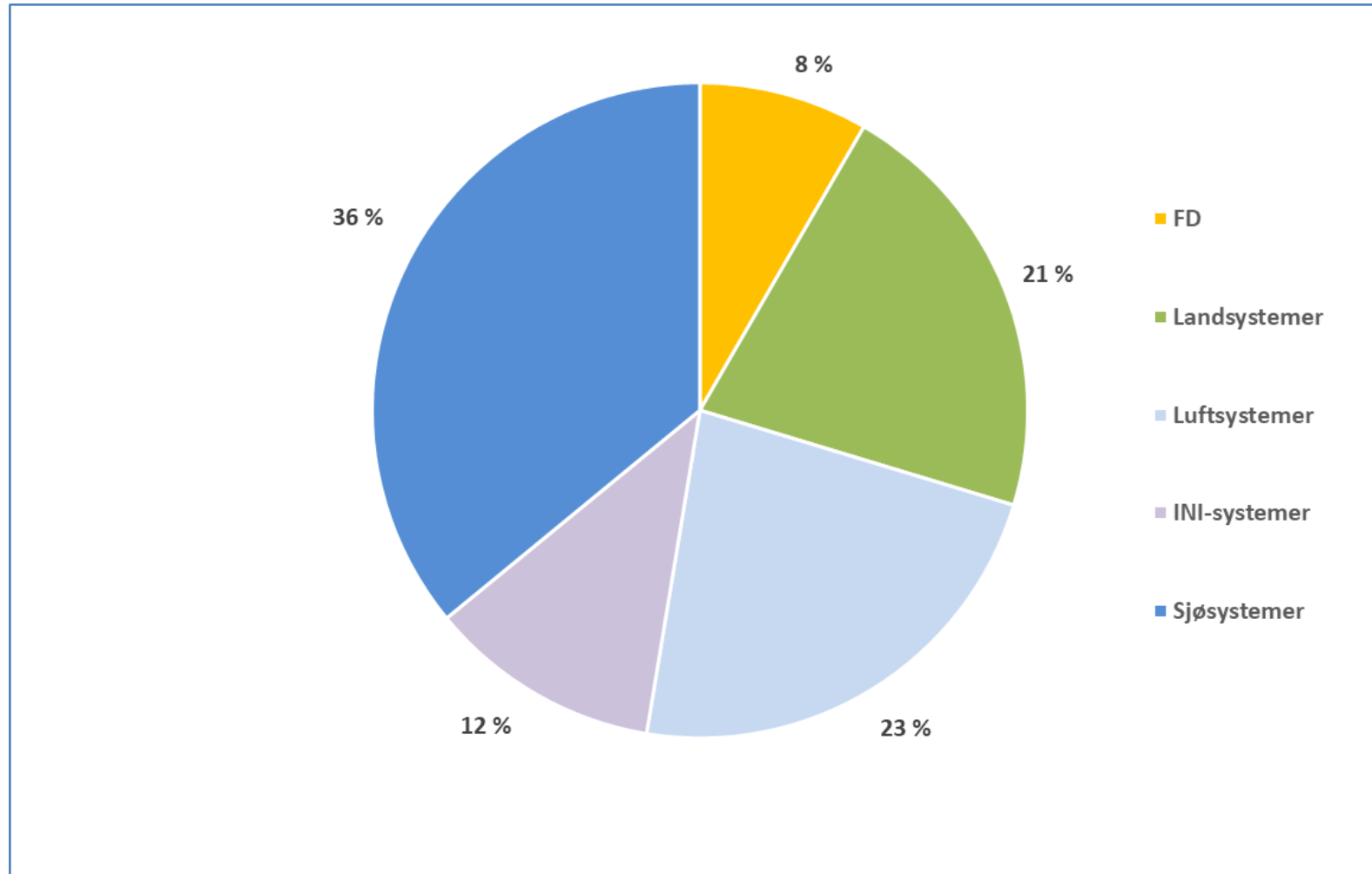
Fordeling investeringsmidler 2019-2026 inkl. F-35

Investeringer (%-andel) fordelt på program i perioden 2019–2026, inkl. F-35-programmet. Det som blir finansiert under FD, er blant annet risikoreduserende tiltak i konseptfasen, forskning og utvikling (FoU) samt aktiviteter for å støtte investeringsvirksomheten..

Fordeling investeringsmidler 2019-2026 ekskl. F-35

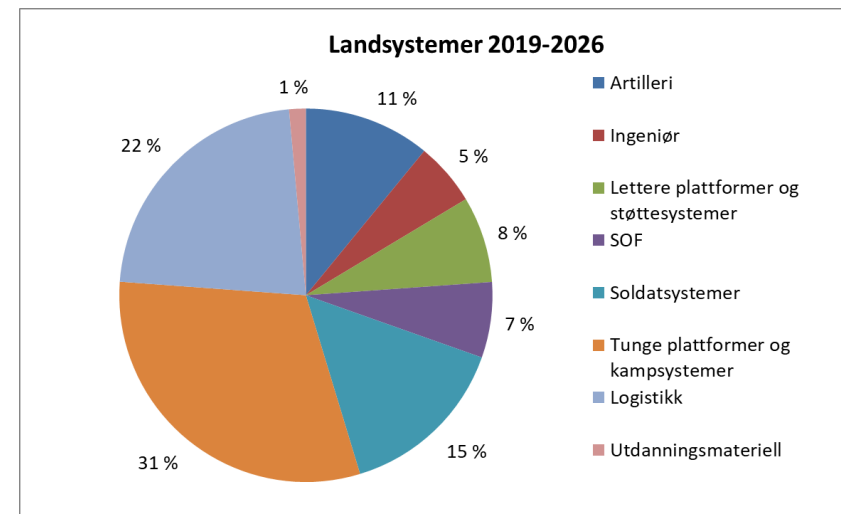
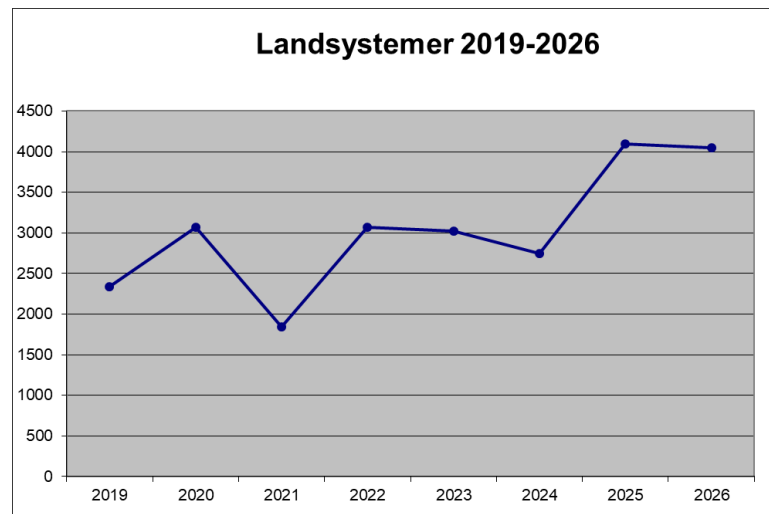

Investeringer (%-andel) fordelt på program i perioden 2019–2026, ekskl. F-35-programmet. Det som blir finansiert under FD er blant annet risikoreduserende tiltak i konseptfasen, forskning og utvikling (FoU) samt aktiviteter for å støtte investeringsvirksomheten.

Landsystemer

- ✓ Innsatsen rettes mot investeringer innenfor mekaniserte kapasiteter:
 - ✓ Nye stridsvogner.
 - ✓ CV90 - moderniseringen og nyanskaffelse.
 - ✓ Ulike versjoner av støttekjøretøy (Leo 2/CV90/M113) for ulike spesialformål.
- ✓ Nytt artilleri i perioden.
- ✓ Kampluftvern anskaffes.
- ✓ Ulike typer lastevogner og transportmateriell anskaffes.
- ✓ Bærbart luftvern, panserbekjempelsessystemer og ingeniørmateriell.
- ✓ Investerer i sanitetsmateriell.
- ✓ Investeringene til spesialstyrkene skal i størst mulig utstrekning dekket innenfor de ordinære investeringene til personlig utrustning og bekledning.
- ✓ Soldatutrustning og bekledning dekket gjennom suksessive investeringer i hele perioden.

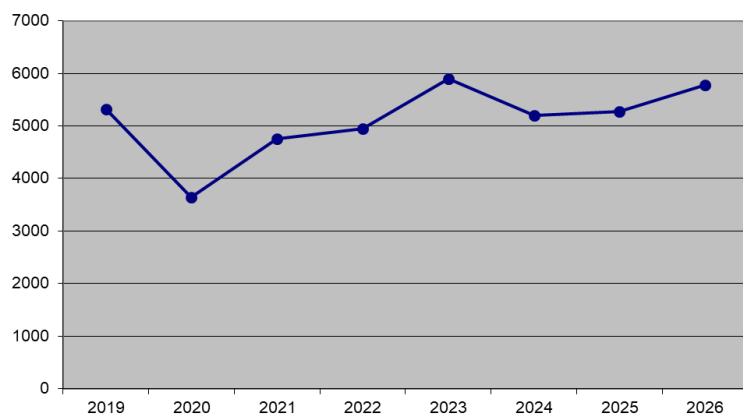

Sjøsystemer

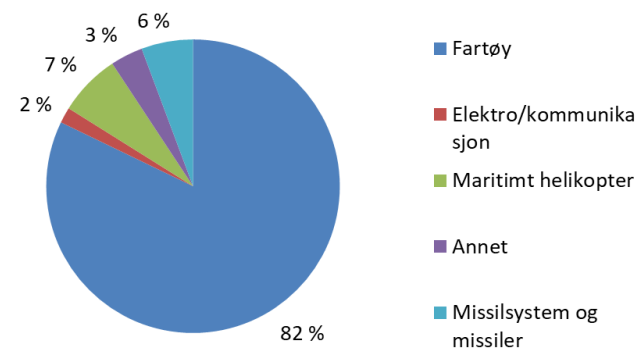
- ✓ Prosjekt Nye ubåter går etter planen.
- ✓ Nye helikopterbærende fartøyer i Kystvakten skal anskaffes.
- ✓ Oppgraderingsprosjekter for gjeldende kystvaktstruktur.
- ✓ Nytt logistikkfartøy innføres.
- ✓ Leveransene av NH90 til fregattene og Kystvakten fortsetter.
- ✓ Fremtidig maritim minemottiltakskapabilitet.
- ✓ MLU Fregatter planlagt startet opp i perioden.
- ✓ Fregatter oppdateres med nye luftvernmissiler og oppgradering av AEGIS-systemet.
- ✓ Oppgraderinger av KV Svalbard (blant annet IFF og levetidsforlengelse), samt videreføring av indre kystvakt.
- ✓ Materiellinvesteringer knyttet til videreføring av kystjegerkapasiteten.

Sjøsystemer 2019 - 2026

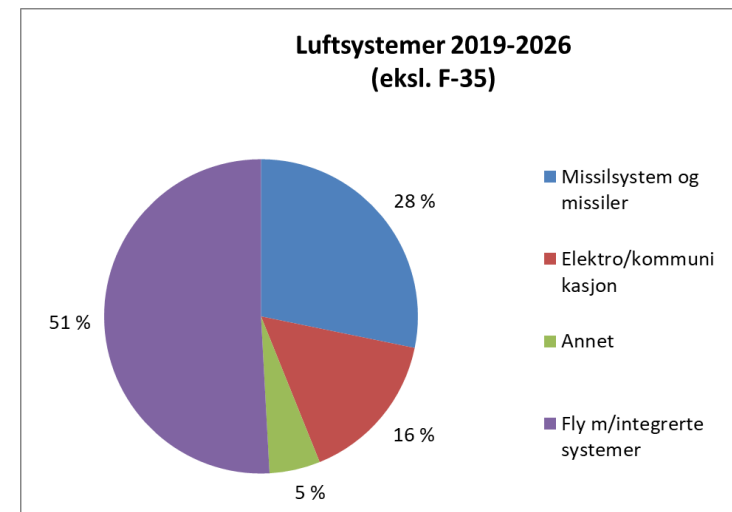
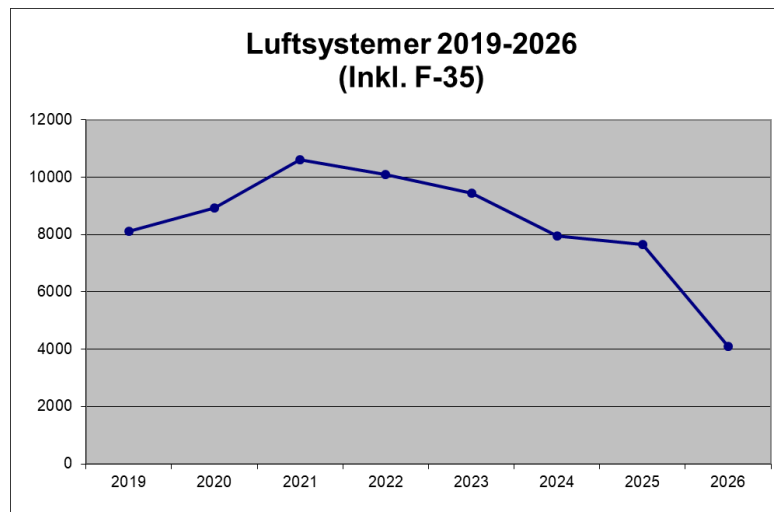

Sjøsystemer 2019-2026

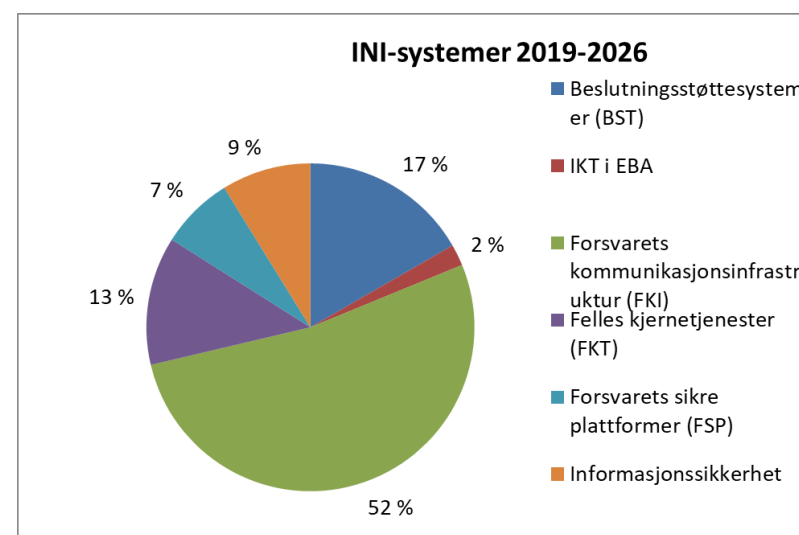
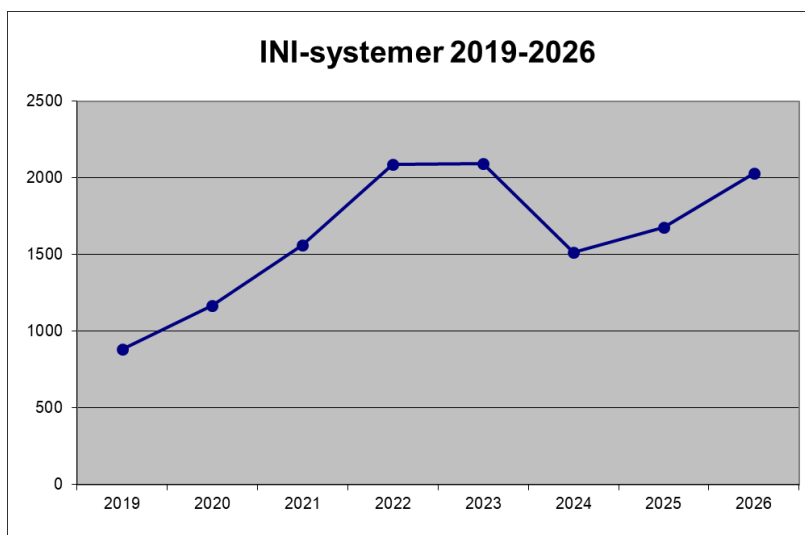
Luftsystemer

- ✓ Videreføring av kampflykapasiteten ved å erstatte F-16 med F-35. Det vil være løpende oppgraderingsprosjekt på F-35 fra 2022 og fremover.
- ✓ Videreføring av MPA- og ISR-kapasitet.
- ✓ Oppgradere dagens middels rekkevidde luftvern, samt tilføre langtrekkende luftvern (områdeluftvern).
- ✓ Militær luftromsovervåking – oppgradering og utskifting av sensorer og bidrag til NATOs integrerte kontroll- og varslingskjede (K&V).
- ✓ Videreføring Bell412.
- ✓ C-130J flyene vil bli oppdatert.
- ✓ Oppgradering av IFF for Luftforsvarets systemer.

INI-systemer

- ✓ Digitalisering og fornyelse av kommunikasjonsinfrastruktur prioriteres.
- ✓ Anskaffelse av taktiske plattformer og datasenter.
- ✓ Øke evnen til å dele informasjon og bedre interoperabilitet internt og med alliansepartnere.
- ✓ Investeringer knyttet til informasjonssikkerhet og krypto.
- ✓ Økt vekt på understøttelse av de taktiske nivåene gjennom nytt taktisk ledelsessystem for landdomenet, kommando- og kontroll informasjonssystemer (K2IS) Luft og kommunikasjon til kampplattformene.
- ✓ Modernisere og konsolidere systemunderstøttelse for utøvelse av defensive cyberoperasjoner og øke kvaliteten på drift og overvåking, samt redusere kostnadene ved å samordne eksisterende kapasiteter.

«Den ugraderte PPM»

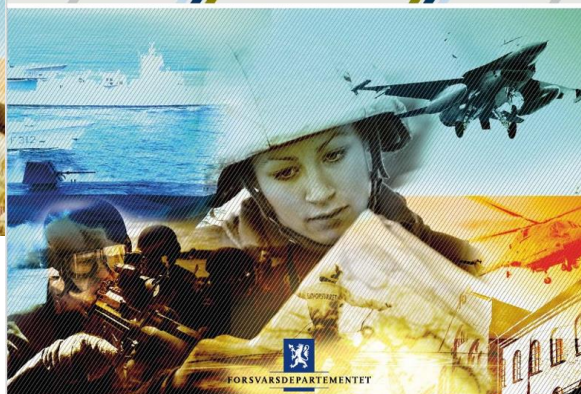
Future acquisitions
for the Norwegian Defence
Sector 2019–2026

March 2019

Framtidige anskaffelser til
forsvarssektoren (FAF)
2019–2026

Mars 2019

Gjeldende versjon:

Norsk: <https://www.regjeringen.no/contentassets/7635ac0d48d44fc180fac57f58be7518/faf-2019-2026---norsk-versjon.pdf>

Engelsk: <https://www.regjeringen.no/contentassets/7635ac0d48d44fc180fac57f58be7518/faf-2019-2026-english---final.pdf>

Takk for oppmerksomheten!

Egil Bolæren-Hansen

Avdeling for forsvarspolitik og langtidsplanlegging

(e-post: ebh@fd.dep.no)

